

Herold

Redakcia a vydavateľstvo :
Budapešť, Zsibárus-utca 7. szám.

Vychádza každú nedeľu.
Jednotlivé číslo 8 kr.

Predplatná cena :
na celý rok 2 zl., na pol roka 1 zl.

Neprijemný zázrak.

— Čeže? Tedha už nielen zemh, lež i plovetrbie, ba i podzemie hóljhenhuje Hrudovej strhanhe?!
Tho je strach! Škhandhál! Slúžny, mhuší aj prothi thomutho so záprdkami dhemonštrovať.
Daj, vaj! — Daj!

Hor' sa teda!!!

Ucharkáš sa, Slovač, že ta draci tlačia,
Že je bieda tvoja so dňa na deň väčšia.

Hja, veru ľudu môj, beda je tvej kôže,
Jestli Herkó Páter tebe nepomôže!

Hja, veru môj milý, len sa k nemu obráť
Jestli len nemieniš za nedlho žobrať!

On za tvoje práva horlivo bojuje,
Zlým židom a pánom štieu hneď poruje.

Pánom liberálom pravdaže to smrdí,
Keď tie mästné hrnce trepe ím v kotrby.

A zo žartu také povie ím do očí,
Div, že ím besný duch z kôže nevyskočí.

Maľuje tiež, bo je maliarom učeníy;
Nad jeho štetecťou vybornejšej neni!

Nie len krivé nohy, nie len tie nuchále,
Lež aj dušu hnusnú v obrazách ukiaže.

Neostiecha sa on vypovedať pravdu,
Kmíni a ministri vždy si ju tam najdu.

A to za rakúske dva zlaté ročite,
Všetko obsiahnete, jestli predpláíte.

Hor' sa teda, Slovač! predplaf každá duša!
Nechže ten liberál toľko nepokúša!

E. Taxapatrí.

Vo veľkom Kaposí židi zas vyrezali kríž z címeru uhorskej krajiny.

Či sa ale nad tým človek čudovať má? Keď í úrodný štát po ňom nohama šliape.

Návštíva u Bánffyho. Ministerpredsedu navštívil pán Max Tausky, dovážač to nábytku.

Tento pán každého buchnutého ministerpredsedu tak isto navštíví, jako umierajúceho posel smrti.

A jeho návštíva v skutku smrť oznamuje, len škoda, že keď vystahuje ministerpredsedu, starý smer politisovaniu v paláci ostane.

Na shromazdení v meste Mezökovácháza vydrziavanom, sa jedon volič takto bol vyslovil:

Teraz to veru všetko až do poslednej litery verím, čo Herkó Páter píše, lebo í sám to zkusujem.

Veru, veru, človek by to skoro ani neuveril, čo sa opovážia činiť naši židi.

Aj stará koza obľíže -- dľa Julu Horváta bulharskú soľ.

Škoda, že on so svojimi novinami (Maďar Hir-lap) už dávno presolil vo svojom budínskom okrese polievku, a voď soľ bulharská už dávno sa pomíňala.

Veličenstvo sa ponosuje v liste generálovi Beindärovi písanom, ktorí sa utiahol na odpočinok, že sa menší počet tých, ktorí na základe zkusenosti by cvičili silu vojenskú.

Predovšetkým treba odohnať ministra Fejérváryho, ktorý pri vojsku obrany vlasti pustoší zkusených generálov.

Svätochrýny mudrc práva Semiller nechcel prijať ministerskú torbu pravosúdia, lebo vraj teraz pracuje na jednom veľkolepom diele.

Ktorí professor na všeučelisku by to učinil u nás na základe toho, že vyhotovuje veľké dielo vedecké?

Uprimná reč. Tlač SÁma Goldšteina dakedy í nenazdále viac povie, nežli koľko chce.

Tak napr. Peštanský Loj horekujúe, jako sa rozmnožuje antisemitismus v Česku, takto vraví:

„To si mysleli, že v Česku dostačí národnia otázka k tomu, aby sa cesta antisemitizmu zapravila.“

Ejbla vysvetlenie toho, prečo šparchajú židi aj v Uhorsku otázku národnosti.

Ináče okrem týchto riadkov ešte í následovné slová sú z tých novín všimnutia hodné:

Nemectvo by bolo chatrné, keby sa neopíralo na židovstvo, ktoré ho udržuje.

Škótsky dvojkoľnik Fráser píše v Budapešti Hir-lape, že uhorské rúcho nijak nechce dobre stáť hrdínom výstavy.

Aj my sme tej mienky, lebo to rúcho nenie merané na dvojé ľavé nohy.

Mlčí Laco Tisa. hovoria na všetky strany.

Ejhľa ani ten dedo Koloman Tisa nemele ústami; no ale šepťat ešte vždy vie výborne.

82 ročná učiteľka zadala prosbu na ministra Wlassiča, aby jej doprial podpory pod spôsobom penzie. Ona sa ale ponosovala vo všetkých novinách, že ju pán minister nepovažoval za hodnú ani toho, aby jej odpoveď dal.

Chudera 82 ročná nevie, že minister Wlassič len na listy 28 ročným vdovičkám odpovedá hneď.

Na kongresse holičov sa vraj súčasťou chut má aj minister Wlassič, z jednej čiastky, aby sa produkovali na jeho hlave, z druhej čiastky ale, aby i on mal príležitosť dokázať, že by on ešte dokonalejším holičom vedel byť, nežli jaký je z neho minister.

Ludová strana jednú aj kalvinom bude dobrá. Nedávno sa ponosoval vyslanec Jozef Banó na cirkevnom shromaždení kalvinskom, že od roku 1895. medzi kalvinmi ani jeden pár neuzavrel stav manželský v chráme, kdežto 75 rodín vystúpilo z tej cirkve v Kiš-Sebene. Prečo hlasovali tí páni na tie nové zákony. Kto ich bude ľutovať?! Už je pozde, milý drozde!

Náramné dážde pustošily úrody. Keď sa bárske nehoda prihodí, daň sa ľahkým spôsobom zníži.

Zvedaví sme, či si všimne vláda prosby celú krajinu chovajúcich hospodárov! Nádej naša je slabá.

Múdry Gregorička.

Pri Piesťanskom shromaždení Já si potom ľud rozprášim...
Slúžny celý skormútený, Kamarátom ale vašim
Pohnul však rozumom predsa Že sa ani mak nestane,
Kýval hlavou, stúsnul plecá. Môžete byť istý, pane.

Zavolať hneď Gregoričku: Gregorička múdry chlapák,
Pekne vítam, pán bratříčku! Čo bi chodil lumpov lapáť?
Tu máte dvadsaťpäť zlatých Za peniaze pije hojne,
Idte k lumpom opíjať ich. Žida tľeť on ver' nepojde.

A keď sa ľud k chrámu síde, Lež povedal takto našim:
Idte kričať: abeüg žide! Ja židáka tam nehasim,
Uderte žida zo žartu, Kde je ľudstva na tisíce,
Dám vám k tomu pevnú vartu. Hasil by som žida síce:

„Volakde tam na sigote — Keď bych sám bol pri robote!“

Velkomožný pane slúžny Koronthály,
Náš ľud ešte žida kolom neopáli!
Nože, múdry páni môžete byť hrdí,
Že vám Gregorička prerátal kotrby!

Peržida Villiam.

Otvorený list.

V Mokrej, 31. augusta 1896.

Ctený phán Redaktorko!

Thak sha phonáhlam phisath, až mby thak slzy kharphiny myjú, lbebo shom bhol v meste khusphovať e mhechovieu pre celú khíle, ktorú photrebovať bhudú nha šhaty phre bhanderium, a shom sha tham e trochu zameškhal.

Však viete, phán rhedaktorko, čo je u žhida phrvé, keď dhomov príde — e nhoviny čítať?

Aj jha shom thaký, a najvhíac věuľ, keď shom e phracovník phre Hergój Pátra. Jhak zbhesnený shom lhetel dho brány, a už shom aj khričal:

Shárxhalebn! serbhus, khde shu žhornále!

A ona mhi hovorila: že jhak obhyčájue, na

sthole, phod tvhilem (t. j. remenec, ktorý židi pri modlitbe potrebujú) a mhodliacou knhižkou.

Lhetím dho izbhy, phoprezíral shom nhoviny, a slag nech ma traťi, keď phravda není, že shom sha jhedoval nha thých žhidov vo Velkhom Kaposi, ktorí zhase e kríž obrezali z khoruny vhon.

Mhözthe my veríth, phán rhedaktorko, že shom mhojeho žhivotha ešte thakých žhidov nhevidel, khtori bhy e thak sphrostí mohli bhyť, a nie abhy vyzdvihli k vóli gójom e kríž, a všetkých nha nom čím skôr ukhrižovali, abhy hraz už phokoj f hudový bol, lhez oni miesto neho e hvezdu žhidovskú nha silu dho nhej thisnú, že abhy jhu osvievcovala. Thie truly! Há, mám recht!

Photom sha jedny druhé nhoviny phýtajú, že phrečo Mhikuláš, cár rhusský nie dho Judaphešti, lhez dho Viedňa išhiol navsthívít e khráfa nhašeho, keď thu u nhás mháme e phekný žhidovský ausstellung?

Thý shprosté nhoviny žhidovské istho tho nevedia, že tháti jeho, čo jhe u Jhehovka, vyhnal z Ruska žhidov, ktorí sha thu phrisadhili nha Andráškej ulici v Judapešti, a vyhýrastli nha štyri i pháť poshodi (štoky), že bhy jeho ani hlen nepřivítali. Há, nemám recht?

Zathváram sthýmto mhoje phár rhiadkhy, a osthávam vháš phonížený

Šlojmo Phinkhas,
židovskký khaplán.

Hrdin kat. spolkov.

Plán, unovanie a práca je tvoja, že sa previedlo to shromazdenie; ostatná skrása je len povrehnosť.
Nech žije dr. Edmund Gyürky.

Pravdomluvný Fráter.

Mamelucký ablegát je taký, ako daktoré dievča: na všetko „hej“ ačì „áno“ povie.

Zlé divadelné dielo je také, ako reč daktorej starej baby: clovek sa nemôže koneca vyčkat.

Buchnutie vlády je také, ako zaľúbený mládenec: zblízuje sa.

Daktoré dieťa v reči je také; ako svieca: až pri veľmi rovné.

Nos mnohých židov je taký, ako chrbát daktorých ľudí: hrbatý.

Liberálna politika je taká, ako škufavý mäsiar: do Viedna hľadí, a v Judapešti seká.

Zásady dnešných liberálov sú také, ako švajčiarske kravy: strakavé.

Jarné teplo je také, jaho smýšľanie a láska daktorého dievčata: neisté.

Kusy zrkadla.

Kolko si láme hlavu daktorý clovek, a predsa nemá myšlienok.

*

Mnohí ľudia z pýchy i dobré vedia činiť.

*

Vypláť svoju dlžobu; a najskorej ten zabudne na teba, kto najviac o tebe myslel.

*

Dievča, ktorej sa mladíci ešte nelíškali, veľmi málo loží slyšalo.

*

Čím viac novín sa zakladá, tým menej sa vie obecenstvo odhodlať k tomu, čo má čítať.

*

Uprimnosť je len vtedy dobrá, keď je v skutku uprimná.

*

Ziarlivosť v stave manželskom podobá sa horiacej lampe, z ktorej už olej lásky vyhára.

*

Vernosť v stave manželskom je most nad priepastou, na ktorom manželia stoja, ktorý keď jedna čiastka zhubí, oba do priepasti letia.

Hepp Icigové dobré žiadosti.

Mhaj príležitosť učít sa modliť na mori.

Thak naphreduj v hodnosti a slháve, abhys číhmskhorej mhoohl obsiahnuth hodnosth titulárneho podnotára.

Khed cestuješ, a na blízku nieta hospody ani fajciara, nhech ti na um pride, že si si dhoma zhabudhol švibalky.

Nhech sha nha thebe nhauči a vhyučí holič, jakho sa majú lepšie fahať zuby.

Khed sha prechádzaš, potkni sha do veľikého phoklhadu zlataha, hneďh ale i krkhy si tham vhylom.

1827

Pobúrený pokoj vierovyznaní sedmohradských.

Icig Šmulo: Hjaký dhobrhý náboženskhý phokhoj smhe dhoposial mhali v Sedmohradsku.
Jozko Kresťan: Vy ste ho veru mali, bárs nám veru sehádzal.

— ❧ Anekdoty Herkó Pátra. ❧ —

Vo škole. Učiteľ: Jožko, jako sa volal otec synov Zebedeových?

Jožko: Ja veru neviem.

Učiteľ: Ale čo by si to ti nevedel! Počkaj, pomôžem ti. Jako sa volá ten žiak, ktorý z prava sedí pri tebe?

Jožko: Haluška.

Učiteľ: A jeho otec?

Jožko: Aj ten sa volá Haluška.

Učiteľ: No, to som ti, jako by prstom naznačil, čo máš povedať. Jako sa teda volal otec synov Zebedeových?

Jožko (chytro): Otec synov Zebedeových volal sa — Haluška.

Kedy? Kedy trpí fajka najviac, pýta sa jeden z Lančáru jedného Trebatčana.

Keď v nej tabák horí — odvetí tento — poneváč vtedy sa rozpaľuje.

Dečo! zvolá predošlý; vtedy trpí ona najviac, keď do nej tabák pchajú, lebo sa môže obávať, že ju roztisnú.

Dobrá odpoveď. Katechéta (v škole): Janko, povedz mi, prečo si zhotovili židia za modlu zlaté teľa?

Janko: Lebo nemali dosť zlata na kravu.

Účinok horúčosti. Otec: Dnes je syn môj, skutočne náramná horúcosť, už skoro nenie ani k vydržaniu.

Syn: Máte pravdu, otče, hrozná horúcosť! Pozrite len tie dva zlatníky, čo ste mi včera dal, ztopily sa pri tejto horúčosti na dva krajiare.

Ktosi pýtal sa areštanta na obecnom dome. Pravda, len pálenka je príčinou toho, že si sa sem dostal?

— Máte pravdu, — odpovedal tento, lebo rychtár i prisazní boli práve všetci z pálenkou opytí, keď ma odsúdili.

B e s e d n i c a.

Mladý pán Pavel.

Tento šuhaj už složil i zkúšku z ôsmych škôl, a zostal skrže to mladým pánom.

Pravdaže právnikom chce byť, iné sa mu nepáčilo.

Keď uplynuly prázdniny, sadol si na železniciu, peňažný mesec bol vypučený, poneváč ho rozťahovalo 60 zlatoviek.

Jak dajaký barón, s takým sebakovedomím cestoval.

Otice mu ešte jedno napomenutie dal; mama ale bielym ručníkom si utierala slzami obtiahnuté oči.

Ešte raz piskol parový nástroj, a vlak frčal, jak jašo dajaký, k Budapešti.

Mladý pán Pavel nebol zlý chlapec.

On sám cítil, že viac mu je do plaču, nežli do smiechu. Ale cítil i v sebe nový hlas: Búď mužom, pochláp sa.

On bol pánom šesťdesiatich zlatoviek.

Dojatost netrvala dlho.

Tie rozličné okolia, ktoré videl, nezadlho na iné obrátili jeho myseľ.

Keď do Budapešti dorazil, nepáčilo sa mu, že medzi tými mnohými ani jedného známeho nemá.

Nevoľne siol ku dverám.

Zrazu jeden pán ho okrikne, ktorý mal dlhšie fúzy, nežli ten najväčší kocúr:

Servus Palko; no čo robia ostatní doma, ešte dýchajú?

Sotva veril svojim očám.

To bol Jožko Vinár, syn susedného statkára, ktorý — jako to o ňom zlé jazyky táraly — už desať rokov chodil bez výsledku na vŕšielisko, ací okolo neho.

Drahý ujček Jožko, jako som ja len rád, že vás vidím.

Nikdy mi nehovor ujec; my sme priatelia.

Už máš bývanie?

Nie.

No práve viem o jednom dobrom. Hybaj, zavediem ťa ta. Neboj sa, do dobrých rúk si sa dostal.

Palkovi sa páčila tá vľúdnosť, celkom dojata eñnil vďaka za ňu, a i vyjednal to odporúčané bývanie.

Sotva sa zvečierilo, už sa zjavil uňho Jožko, a ho volal do kavárne, abo do hostinca aby spolu šli.

Keď ťa vošli, Palko sotva sa opovážil hore pozreť.

Veľká spoločnosť, osvietenie, hulba cigánska na toľko ho do zmätku doniesly.

Jožko ale hneď dobré miesto vyhľadal, kde si hneď i sadli.

Čo budeme jiesť, Palko?

Neviem, odvetil hanebľivo.

No doneste nám, kellner, rybu s tatárskou omáč-

kou, a
burgun
Po
Jož
trochu
Jel
všetkon
už dost
Cig
nemu š
Pán
Tva
možným
A
ejhľa, n
Aj
Vše
napínal
hlavnom
Mla
zbadať.
Jed
Uk
ktorej o
.Le
Hal
Jožko, v
.Za
more! —

Perly zajímavé.

1.

Rád bych nosil shrnané čizmy . . .

2.

Moje kučeravé vlasy na krátko ostríhané . . .

kou, a jednu flašu tuhého i najlepšieho červeného burgundského vína.

Počali jiesť.

Jožko usilovne utieral pohár Palkov, ktorý už trochu doma sa počal cítiť.

Jeho postava sa narovnala, smelo pásol oči po všetkom, tak že ešte ani pol hodiny tam nesedeli, už dostal chuť na také víno, čo puká. (sampánia.)

Cigán musikant vidiac osvietený stav Palka, k nemu šiel a sa drážil s ním:

Pán veľkomožný, ktorú vám mám zahrať?

Tvár Palka až tak horela, že je on už veľkomožným.

A veď on ešte nikdy nebol veľkomožným; ejhľa, na koľko si ho vážia.

Aj obecenstvo bolo zvedavé naňho.

Všetci sa ostro ta dívali. Zvlášte ale slečinky napínaly svoj zrak, bo ony hneď zbadaly, že nie s hlavnomestským, lež len s dedinárom majú dočinenie.

Mladý pán Palko ale nič nezbadal, abo nevedel zbadat.

Jedna myšlienka mu preletela cez mozgy.

Ukradomky pošepťal cigánovi, aby tú zahral, ktorej osnova (text) tak zneje:

„Len jedno malé dievča je na svete....“

Hahaha, ty bláznivý chlapec, sa mu vysmieval Jožko, však sa len nedáš vysmiať tu od týchto!

„Zatiaľ pijeme my dvaja. .“, túto mi túhaj, more! — znel rozkaz Jožka.

Iveľmi! ruky nohy im bozkávam.

A hral ju, neviem ani, jak dlho.

Husle vrnčaly, pukačka sa minala, mešec peňazný ale chudnul.

Ráno až zmeravený bol Palko, keď videl, že zo šesťdesiatich zlatoviek, už len jedna sirota päťka sa potlka v budilári.

Dakoľko dní ona ešte dostačila, konečne ale sa i tá celkom minula.

Smutnou tvárou sa potlkal po miestnostach všeučeliska.

Jedon dobrosrdečný priateľ jeho ho oslovil: čo sa rmúťite?

Palko si myslel, že hneď na dobré srdce trafi, vyliat svoj žiaľ do poslednej kvapky.

Ten mu ale povedal:

Či to je váš všetok žiaľ; však máte zlatú reťaz a hodinky: založte ich, jakosi sa len obídete do konca mesiaca.

No hej, lenže to ja nemôžem urobiť!

Pravda vám to prísno zakázal otiecko? A veď je to veľka vec, pravda? znely posmešne slová.

Konečne dobrosrdečná pani domáca mu pomohla.

V druhom mesiaci pozornejšie zachádzal s grošom, preda ale zakiaľ prišli vianočné sviatky, hodinky i s reťazkou chutno driehmaly v záložnici, a svojej panej domácej bol 50 zlatých dlžen.

(Dokončenie budúce.)

Žartová obrázková hádka.

Nech uhádnú páni teraz,
Kde sa podiel krémár naraz.

(Nech sa páci najst ho.)

Upozornenie!

S úctou uvedomujeme ct. obecnstvo, že

Velký obrázkový Ľudový Kalendár Herkó Pátra

už začiatkom septembra výjde z tlače.

Veľmi zaujímavého obsahu bude; obrazy budú celkom nové. Utešené rozprávky budú v ňom, rozličné žarty, polozenie Ľudovej strany obmaľované, veršiky.

Uctive prosíme ct. priateľov, aby toto dielo v tých najvyšších krúhoch v záujme Ľudového presvedčenia rozširovali.

Cena 30 krajciarov.

Odkazy Redakcie.

Mariška K. Srdečné vďaky letia z nášho srdca k vám, že ste na nás nezažubla; keby každý predplatiteľ tak horlil, dobre by nám bolo. Oriesty su v Judapešti už zrelé, u vás jakosi neskoro dozierajú. S Bohom.

Mentúz. Pr-čo ste už úplne utiehol, však vaše zásielky sú už všetky verejnosť odovzdané! A či vám dačo na srdci leží, len von s tým.

Anton F. Mladá sila by sa vedela tak celkom odpočinku odovzdať? Kto to videl, černidlo plesneť nechaj.

Rudolf B. Čachtice. My sme si iné mysleli. Starému pánu pozdrav.

Anzelm. No či dačo pre nás neviete zaspievať. Vďačne i uhorské číslo vám posielaf budeme.

Majiteľ a zodpovedný redaktor:

Julo Markoš.

Hlavný pracovník: **Napoleon Janda.**

Putovanie do LURDU.

V posledných rokoch, aj vlni viac sto duší putovalo do Lurdu. Cesta je veľmi lacná, keď sa ich viac sobere do spoločnosti, ponač sa prajnejšie postúpenia obsiahnu, je i príjemnejšie a poučejšie viacerým spolu cestovať.

Ktorí sa vlni súčasťnili na púte a videli dušnú vznešenosť kajúcich a ich oduševnenosť vtedy, keď z očí do očí videli, jako prišlo k zraku už od rokov slepé dievča. a ono od radosti zvislo; chromí a kriví poodhadzovali palice a barly a medzi ostatnými zvelebovali Boha vo všetkých rečách sveta a patrónku toho pútnickeho miesta; opätujem kto tieto udalosti videl, a bol ich očítým svedkom, ten s radosťou a vďačne sa rozpamätá na ne a si žiada to miesto sväté znovu navštíviť.

A preto z čiastky tí, ktorí sa už v minulosti súčasťnili, ale i budúce účasť chcú vziať, z čiastky, ktorí len teraz chcú putovať, slovom viacerí žiadali usriadenie takého pútu; s veľmi prajnými podmienkami sa nám podarilo previesť, aby ten pút sa stal pod ochranou jedného pastiera **25 sept. 1896.**

A sice tak, že v Budapešti jeho osvietenosť bude sv. omšu slúžiť a po jeho kázni sa pohnú pútníci k východnej stanici, odtiaľ ale na vlaku sa dotknú nasledovné uhorské mestá; Sz.-Fehérvár, N.-Kaniža, potom ale Pragerhof, Cormons, Udine, Venedig, Verona, Majland, Genova, San Remo Nizza, Toulon, Marseille, Tarbes, konečne sa dorazí do Lurdu.

5 dni zostaneme v Lurde, **9. októbra** ale sa navrátíme.

Útraty púťové:

Za železničnú cestu sem i tam, za bydllo na staniách, na furmanku, na loď, slovom za úplne zaopatrenie sem i tam:

I. trieda: 240 zl.

II. trieda: 180 zl.

III. trieda: 105 zl.

Postojíme na nasledovných staniách:

a) V Majlande 1 deň ta, a 1 deň sem

b) V Nizze 1 " " " 1 " "

c) Marseille 1 " " " 0 " "

d) Lurd 5 " " " 0 " "

e) Veredig 1 " " " 0 " "

Ktorí chcú účasťni byť na tomto putovaní, nech nám sdedia svoj umysel do **10. septembra 1896.**; spolu ale vopred nech nám dajú 50 zl. na nápis Ivána Besseditsa, čo zastupcu spolku podujateľského internacionalného na cestovanie, do Budapešti Kalvin-tér 4. sz. I. em. 7. kde sa opoveď dá i na iné otázky na cestu sa vzťahujúce. S úctou

Sporiadateľstvo.